

Metin ile Hayat Arasında
Sancılı Bilinçler
-Cihan Aktaş Romanlarında
Yeni Dindar Kadın-

Yazar
Münire Kevser Baş

ISBN: 978-605-2233-38-2

1. Baskı
Mart, 2019 / Ankara
100 Adet

 Grafiker®
Yayınları
Yayın No: 304
Web: grafikeryayin.com

Kapak, Sayfa Tasarımı,
Baskı ve Cilt

 Grafiker®
Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
1. Cadde 1396. Sokak No: 6
06520 (Oğuzlar Mahallesi)
Balgat-ANKARA
Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx
Faks : 0 312. 284 37 27
E-mail : grafiker@grafiker.com.tr
Web : grafiker.com.tr

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	5
-------------	---

GİRİŞ:

POETİK EĞİLİMLER / 7

1. Otobiyografik Yaklaşım.....	14
2. Çiftsesli Söylem.....	20
3. Geleneksel Türlere Yaslanma.....	29

I. BÖLÜM

METİN VE KİMLİK

KİMLİK ARAYIŞINDAN BİREYSELLEŞMEYE:

YENİ DİNDAR KADIN / 33

1. Otobiyografik Özne Yatılı Okul Yıllarında: “Ülkücü Aslı” ve Eklektik Metin.....	37
2. Üniversiteli Genç Kızlar ve “İslâmcı Meral”: Mutlak Metne Dönüş.....	42
3. Mutlak Metin Denetiminde: Geleneksele Mesafeli, Moderne Temkinli.....	53
4. Denetimli Özerklik: Müslüman Modern Kadın Birey/ Yeni Dindar Kadın Birey.....	61

II. BÖLÜM

METİN İLE HAYAT ARASINDA:

TUTARLILIK DENETLEMESİ / 67

1. Aslı Toprak’ın Yatılı Okuldaki Tutarlılık Sorgulaması.....	70
2. Metin ile Hayat Arasında: Meral ve Arkadaşlarının Tutarlılık Denetlemesi.....	73

3. Aktivist Nursuna ile Faruk'un Sevgilisi Şirin'in
Tutarlılık Kıskaçı..... 98

III. BÖLÜM

METİNDEN ÖTESİ/METNİN DERİN ANLAMI: RUHSAL ARINMA VE ETİK SORGULAMA / 107

1. "En Sevdiği Yüzüğü"ne Veda Eden Meral ve
Yollarda Kaybolan Halil..... 110
2. İstanbul-Tahran Otobüsünde Tekâmül Eden
Ruhsal Yolculuk: Efsane 115
3. Ruhsal Arınma Vesilesi Olarak Aşk: Aktivist Şirin ile
Holding Patronu Faruk ve Mimar Kürşat..... 124
4. Dava Ahlâkı ile Evrensel Ahlâk Anlayışı Arasında
Ortaya Çıkan Çelişkiler: Etik Sorgulama..... 136
5. Varoluşun Anlamı: İyilik Yapmak, Melek Olmak,
Fıtrata Uygun Yaşamak..... 141
- SONUÇ**..... 147
- KAYNAKLAR** 155

ÖN SÖZ

Roman ve öykülerinin yanı sıra kamusal, sanat ve siyaset etrafında araştırma ve denemeleriyle bilinen bir yazar olarak Cihan Aktaş'ın eserlerindeki temel problematiğin, “modern dünyada dindar olarak yaşama çabası” etrafında şekillendiğini söylemek mümkündür. Söz konusu problematiğin, yazarın kurgusal metinlerinde kadın birey ekseninde bir kimlik/benlik gerçekleştirme izleği olarak geniş yer bulduğu görülmektedir.

Bu çalışma 1980'lerden itibaren sosyolojik bir fenomen olarak ortaya çıkan yeni dindar kadın tipinin kimlik/benlik inşa deneyiminin Cihan Aktaş romanlarındaki temsil sürecine odaklanmaktadır. Aktaş'ın söz konusu deneyimin bir öznesi olmasının, metinlerdeki otobiyografik unsurları artıran ve monolojik üsluba sevk eden bir nitelik olması beklenir. Ancak çeşitli iç konuşma tekniklerinin şekillendirdiği çiftsesli söylemiyle Aktaş metninin, sorgulayıcı niteliği ve gerçekliğin farklı cephelerini açık etme yetkinliği dikkat çekicidir.

Cihan Aktaş'ın, roman türünün yapısına ilişkin hem mikro hem makro düzeyde özgün tasarruflarda bulunduğu görülür. İç konuşmayı bir çiftseslilik enstrümanına dönüştürmesi mikro düzeyde; içsel sorgulama ve ruhsal arınma izleğini klasik mesnevilere yaslayarak kurgulaması ise makro düzeyde bir tasarruf olarak değerlendirilebilir. Böylelikle yazarın hem öznesi olduğu bir süreci nesnel bir şekilde ifade edebilme hem de klasik türlerden ilham alarak geleneğe eklenme hedefi bir bütünlüğe ulaşır.

Bu bağlamda çalışmamız, Cihan Aktaş'ın metinlerinin poetik eğilimlerini göz önünde bulundurarak, romanlarındaki yeni dindar kadın tipine ilişkin değerlendirmeler yapmak amacı çerçevesinde şekillenmiştir.

Çalışmamız sırasında yardım ve desteklerinden dolayı yüksek lisans öğrencilerim Kübra Yurtçu ve Nida Merve Öztürk'e, kızım Reyhan'a, metnin son okumasını gerçekleştiren sevgili Dr. Nurseli Gamze Korkmaz'a, eleştirel katkıları için eşim Prof. Dr. Eyüp Baş'a teşekkür ederim. Çalışmanın kitaba dönüşmesi aşamasındaki katkılarından dolayı Grafiker Yayınevi yetkilileri Necla Yavuz, Erdoğan Yavuz ve ekibine teşekkür ederim.

Münire Kevser Baş
Ankara 2019